

EUROOPAN PARLAMENTTI

1999

2004

Istuntoasiakirja

17. maaliskuuta 2004

LOPULLINEN
A5-0100/2004/Rev

*

MIETINTÖ

Espanjan kuningaskunnan aloitteesta neuvoston säädöksen antamiseksi Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 34 artiklan nojalla tehtävästä yleissopimuksesta tullihallintojen toimesta tapahtuvasta huumausaineiden laittoman kaupan torjumisesta aavalla merellä (5382/2002 – C5-0249/2003 – 2003/0816(CNS))

Kansalaisvapauksien ja -oikeuksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta

Esittelijä: Marjo Matikainen-Kallström

Lainsäädäntömenettelyistä käytettävät symbolit

- * Kuulemismenettely
yksinkertainen enemmistö
- **I Yhteistoimintamenettely (ensimmäinen käsittely)
yksinkertainen enemmistö
- **II Yhteistoimintamenettely (toinen käsittely)
*yksinkertainen enemmistö yhteisen kannan hyväksymiseksi
parlamentin jäsenten enemmistö yhteisen kannan hylkäämiseksi
tai tarkistamiseksi*
- *** Hyväksyntämenettely
*parlamentin jäsenten enemmistö lukuun ottamatta EY-
sopimuksen 105, 107, 161 ja 300 artiklassa ja EU-sopimuksen 7
artiklassa tarkoitettuja tapauksia*
- ***I Yhteispäätösmenettely (ensimmäinen käsittely) *yksinkertainen
enemmistö*
- ***II Yhteispäätösmenettely (toinen käsittely)
*yksinkertainen enemmistö yhteisen kannan hyväksymiseksi
parlamentin jäsenten enemmistö yhteisen kannan hylkäämiseksi
tai tarkistamiseksi*
- ***III Yhteispäätösmenettely (kolmas käsittely)
yksinkertainen enemmistö yhteisen ehdotuksen hyväksymiseksi

(Ilmoitettu menettely perustuu komission esittämään oikeusperustaan.)

Tarkistukset säädösehdotukseen

Parlamentin tarkistukset merkitään ***lihavoidulla kursivilla***. Pelkkää *kursivointia* käytetään kiinnittämään teknisten yksiköiden huomio sellaisiin säädösehdotuksen osiin, jotka ehdotetaan korjattavaksi lopullisessa tekstissä (esimerkiksi selvästi virheelliset tai kyseisestä kieliversiosta pois jääneet kohdat). Korjausehdotusten hyväksymisestä päättävät asianomaiset tekniset yksiköt.

SISÄLTÖ

	Sivu
ASIAN KÄSITTELY	4
LUONNOS EUROOPAN PARLAMENTIN LAINSÄÄDÄNTÖPÄÄTÖSLAUSELMAKSI.	5
PERUSTELUT.....	28
VÄHEMMISTÖÖN JÄÄNYT MIELIPIDE	35
OIKEUDELLISTEN JA SISÄMARKKINA-ASIOIDEN VALIOKUNNAN LAUSUNTO OIKEUSPERUSTASTA.....	36

ASIAN KÄSITTELY

Neuvosto kuuli 2. kesäkuuta 2003 päivätyllä kirjeellä Euroopan parlamenttia Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 39 artiklan 1 kohdan mukaisesti Espanjan kuningaskunnan aloitteesta neuvoston säädöksen antamiseksi Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 34 artiklan nojalla tehtävästä yleissopimuksesta tullihallintojen toimesta tapahtuvasta huumausaineiden laittoman kaupan torjumisesta aavalla merellä (5382/2002 – 2003/0816(CNS))

Parlamentin puhemies ilmoitti istunnossa 5. kesäkuuta 2003 lähettäneensä kyseisen aloitteen asiasta vastaavaan kansalaisvapauksien ja -oikeuksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokuntaan sekä lausuntoa varten oikeudellisten ja sisämarkkina-asioiden valiokuntaan (C5-0249/2003).

Kansalaisvapauksien ja -oikeuksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta nimitti kokouksessaan 9. heinäkuuta 2003 esittelijäksi Marjo Matikainen-Kallströmin.

Kansalaisvapauksien ja -oikeuksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta päätti pyytää kokouksessaan 16. joulukuuta 2003 oikeudellisten ja sisämarkkina-asioiden valiokunnalta lausuntoa aloitteen oikeusperustasta työjärjestyksen 63 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

Oikeudellisten ja sisämarkkina-asioiden valiokunta ilmoitti kansalaisvapauksien ja -oikeuksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnalle 22. tammikuuta 2004 päivätyllä kirjeellään päättäneensä antaa Espanjan kuningaskunnan aloitteen oikeusperustaa koskevan lausunnon työjärjestyksen 63 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

Se käsitteli Espanjan kuningaskunnan aloitetta ja mietintöluonnosta kokouksissaan 2. joulukuuta 2003, 9. helmikuuta 2004 ja 19. helmikuuta 2004.

Viimeksi mainitussa kokouksessa valiokunta hyväksyi luonnoksen lainsäädäntöpäätöslausemaksi äänin 24 puolesta, 3 vastaan ja 1 tyhjä.

Äänestyksessä olivat läsnä seuraavat jäsenet: Jorge Salvador Hernández Mollar (puheenjohtaja), Robert J.E. Evans (varapuheenjohtaja), Johanna L.A. Boogerd-Quaak (varapuheenjohtaja), Giacomo Santini (varapuheenjohtaja), Marjo Matikainen-Kallström (esittelijä), Mary Elizabeth Banotti, Michael Cashman, Carmen Cerdeira Morterero, Gérard M.J. Deprez, Koenraad Dillen, Adeline Hazan, Margot Keßler, Timothy Kirkhope, Eva Klamt, Lucio Manisco (Giuseppe Di Lello Finuolin puolesta), Luís Marinho (Martine Rouren puolesta), Erik Meijer (Ilka Schröderin puolesta työjärjestyksen 153 artiklan 2 kohdan mukaisesti), Elena Ornella Paciotti, Paolo Pastorelli (Marcelino Oreja Arburúan puolesta), Hubert Pirker, Bernd Posselt, Gerhard Schmid, Olle Schmidt (Baroness Ludfordin puolesta), Ole Sørensen (Bill Newton Dunnin puolesta), Patsy Sørensen, Joke Swiebel, Anna Terrón i Cusí, Maurizio Turco ja Christian Ulrik von Boetticher.

Oikeudellisten ja sisämarkkina-asioiden valiokunnan lausunto on tämän mietinnön liitteenä.

Mietintö jätettiin käsiteltäväksi 17. maaliskuuta 2004.

LUONNOS EUROOPAN PARLAMENTIN LAINSÄÄDÄNTÖPÄÄTÖSLAUSELMAKSI

**Espanjan kuningaskunnan aloitteesta neuvoston säädöksen antamiseksi Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 34 artiklan nojalla tehtävästä yleissopimuksesta tullihallintojen toimesta tapahtuvasta huumausaineiden laittoman kaupan torjumisesta aavalla merellä
(5382/2002 – C5-0249/2003 – 2003/0816(CNS))**

(Kuulemismenettely)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon Espanjan kuningaskunnan aloitteen (5382/2002)¹,
 - ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 30 artiklan 1 kohdan a alakohdan ja 32 artiklan sekä 34 artiklan 2 kohdan d alakohdan,
 - ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 39 artiklan 1 kohdan, jonka mukaisesti neuvosto on kuullut parlamenttia (C5-0249/2003),
 - ottaa huomioon oikeudellisten ja sisämarkkina-asioiden valiokunnan lausunnon ehdotetusta oikeusperustasta,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 106, 67 ja 63 artiklan,
 - ottaa huomioon kansalaisvapauksien ja -oikeuksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan mietinnön (A5-0100/2004),
1. hyväksyy Espanjan kuningaskunnan aloitteen sellaisena kuin se on tarkistettuna;
 2. pyytää neuvostoa muuttamaan aloitteen tekstiä vastaavasti;
 3. pyytää neuvostoa ilmoittamaan parlamentille, jos se aikoo poiketa parlamentin hyväksymästä sanamuodosta;
 4. pyytää tulla kuulluksi uudelleen, jos neuvosto aikoo tehdä huomattavia muutoksia Espanjan kuningaskunnan aloitteeseen;
 5. kehottaa puhemiestä välittämään parlamentin kannan neuvostolle ja komissiolle sekä Espanjan kuningaskunnan hallitukselle.

¹ EUVL C 45, 10.2.2003, s. 8.

Tarkistus 1

Neuvoston säädöksen otsikko

Neuvoston säädös **annettu ... päivänä ...kuuta ...**, Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 34 artiklan nojalla tehtävästä yleissopimuksesta **tullihallintojen toimesta tapahtuvasta huumausaineiden laittoman kaupan torjumisesta** aavalla merellä

Neuvoston säädös Euroopan unionista tehdyn sopimuksen **30 artiklan 1 kohdan a alakohdan, 32 artiklan ja** 34 artiklan nojalla tehtävästä yleissopimuksesta **jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten välisestä operatiivisesta yhteistyöstä** aavalla merellä **tehtyjen rikosten ehkäisemisessä, paikallistamisessa, tutkimisessa ja oikeuteen saattamisessa**

Perustelu

Espanjan kuningaskunnan aloitteen oikeusperustoja eli määräyksiä, joiden perusteella tämä säädös voidaan antaa, on tässä tapauksessa kaksi: toinen niistä, Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 34 artiklan 2 kohdan d alakohta, liittyy yleissopimuksen juridiseen muotoon ja toinen on Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 30 ja 32 artikla.

Oikeudellisten asioiden valiokunta on antanut tästä alustavan lausuntonsa parlamentin työjärjestyksen 63 artiklan 2 kohdan mukaisesti, johon tämä tarkistusehdotus perustuu.

Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 30 ja 32 artiklan mukaisesti on olemassa asianomainen oikeusperusta sille, että EU voi sisällyttää tämän lainsäädäntöehdotuksen soveltamisalaan myös muita rikoslajeja laittoman huumausaineikaupan lisäksi ja että niitä käsitellään paitsi tulliviranomaisten myös kaikkien asianomaisten toimivaltaisten viranomaisten kannalta. Jos näin ei tehdä, monet rikokset jäävät rankaisematta, mikä merkitsisi vakavaa uhkaa Euroopan unionin kansalaisten terveydelle ja turvallisuudelle.

Tarkistus 2

Neuvoston säädöksen johdanto-osan 1 viite

ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 34 artiklan 2 kohdan d alakohdan,

ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen **30 artiklan 1 kohdan a alakohdan, 32 artiklan ja** 34 artiklan 2 kohdan d alakohdan,

Perustelu

Tämä tarkistus on perusteltu otsikkoa koskevan tarkistuksen perustelun ensimmäisessä osassa esitetyillä näkökohdilla.

¹ EUVL C 45, 10.2.2003, s. 8.

Tarkistus 3
Neuvoston säädöksen johdanto-osan 1 kappale

Euroopan unionille *asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi jäsenvaltiot pitävät tulliyhteistyötä yhteistä etua koskevana asiana, joka kuuluu Euroopan unionista tehdyn sopimuksen VI osastossa tarkoitettuun yhteistyöhön,*

Jotta Euroopan unionille asetettu tavoite, joka koskee unionin säilyttämistä ja kehittämistä vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvana alueena, voitaisiin saavuttaa, on viipymättä ja välttämättä vahvistettava jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä aavalla merellä tehtyjen rikosten ehkäisemisessä, paikallistamisessa, tutkimisessa ja torjumisessa ja saatettava niistä vastuussa olevat luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt oikeuteen,

Perustelu

Unionin perustavoitteisiin kuuluu vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvan alueen takaaminen unionin kansalaisille. Tätä tavoitetta ei kuitenkaan voida saavuttaa, jos jäsenvaltiot eivät unionista tehtyyn sopimukseen sisältyvien laillisten mahdollisuuksien mukaisesti päättä tehdä yhteistyötä rikollisuuden ehkäisemiseksi ja torjumiseksi.

Jäsenvaltioiden on tehtävä yhteistyötä, jotta aavalla merellä tehdyistä rikoksista vastuussa olevat luonnolliset ja oikeushenkilöt olisi helpompi saattaa vastaamaan teoistaan. Minkä tahansa jäsenvaltion viranomaisen on voitava pidättää aavalla merellä alus, jos on perusteltuja syitä epäillä, että aluksessa on tehty tai on tekeillä rikos, riippumatta siitä, minkä jäsenvaltion lipun alla alus purjehtii.

Montego Bayssa 10 päivänä joulukuuta 1982 allekirjoitetun ja tähän mennessä 145 maan ratifioiman Yhdistyneiden Kansakuntien merioikeusyleissopimuksen 92 artiklan mukaisesti aavalla merellä purjehtivat alukset kuuluvat asianomaisen lippuvaltion lainkäyttövaltaan. Yleissopimuksen 97 artiklan 1 kohdan mukaan aavalla merellä tehdystä teosta, josta aluksen palveluksessa oleva henkilö on rikosoikeudellisesti tai kurinpidollisesti vastuussa, rikosoikeudelliseen tai kurinpidolliseen menettelyyn tällaista henkilöä vastaan saa ryhtyä vain lippuvaltion tai sen valtion, jonka kansalainen hän on, oikeus- tai hallintoviranomaisten edessä. Saman artiklan 3 kohdan mukaan minkään muun kuin lippuvaltion viranomaiset eivät saa määrätä alusta pidätettäväksi edes tutkimuksia varten.

Monet rikokset voivat siis jäädä rankaisematta jäsenvaltioiden yhteistyön puutteen vuoksi, mistä voi aiheutua vakavia sosiaalisia ja taloudellisia seurauksia unionin kansalaisille.

Tarkistus 4
Yleissopimuksen johdanto-osan 1 kappale

TUNNUSTAVAT tarpeen lujittaa velvoitteita, jotka sisältyvät tullihallintojen

TUNNUSTAVAT tarpeen lujittaa velvoitteita, jotka sisältyvät tullihallintojen

keskinäisestä avunannosta Roomassa
7 päivänä syyskuuta 1967 allekirjoitettuun
yleissopimukseen ja 18 päivänä
joulukuuta 1997 Brysselissä tehtyyn
yleissopimukseen tullihallintojen
keskinäisestä avunannosta ja yhteistyöstä,

keskinäisestä avunannosta Roomassa
7 päivänä syyskuuta 1967 allekirjoitettuun
yleissopimukseen ja 18 päivänä
joulukuuta 1997 Brysselissä tehtyyn
yleissopimukseen tullihallintojen
keskinäisestä avunannosta ja yhteistyöstä,
**sekä tarpeen käynnistää lain
noudattamista valvovien jäsenvaltioiden
toimivaltaisten viranomaisten, mukaan
lukien poliisi- ja tulliviranomaisten sekä
muilla erityisaloilla lain noudattamista
valvovien viranomaisten, operatiivinen
yhteistyö rikosten torjumiseksi aavalla
merellä jäsenvaltioiden lipun alla
purjehtivissa tai kansallisuutensa
menettäneissä aluksissa,**

Perustelu

*On käytettävä kaikkia olemassaolevia laillisia keinoja rikollisuuden torjumiseksi aavalla
merellä aluksissa, jotka purjehtivat jonkin Euroopan unionin jäsenvaltion lipun alla ja
aluksissa, jotka eivät purjehdi minkään kansallisen lipun alla.*

*On otettava myös huomioon, että tehtyjä rikoksia ei pidä käsitellä pelkästään tullirikoksina,
jotka vaativat tulliviranomaisten toimia, vaan myös tekoina, jotka vaativat yleisiä
rikollisuuden torjuntaan liittyviä toimia kaikilta toimivaltaisilta viranomaisilta.*

Tarkistus 5

Yleissopimuksen johdanto-osan 2 kappale

OTTAVAT HUOMIOON Montego Bayssä
10 päivänä joulukuuta 1982 tehdyn
Yhdistyneiden Kansakuntien
merioikeusyleissopimuksen, **jossa**
käsitellään **muun muassa** oikeutta
välittömään takaa-ajoon, ja Wienissä
20 päivänä joulukuuta 1988 tehdyn
Yhdistyneiden Kansakuntien
yleissopimuksen huumausaineiden ja
psykotrooppisten aineiden laitonta kauppaa
vastaan,

OTTAVAT HUOMIOON Montego Bayssä
10 päivänä joulukuuta 1982 tehdyn
Yhdistyneiden Kansakuntien
merioikeusyleissopimuksen, **jonka**
111 artiklassa käsitellään oikeutta
välittömään takaa-ajoon, ja Wienissä
20 päivänä joulukuuta 1988 tehdyn
Yhdistyneiden Kansakuntien
yleissopimuksen huumausaineiden ja
psykotrooppisten aineiden laitonta kauppaa
vastaan **ja erityisesti sen 17 artiklan,**

Perustelu

Tekstiä on täsmennetty.

Tarkistus 6
Yleissopimuksen johdanto-osan 3 kappale

KATSOVAT, että tullihallinnot vastaavat yhteisön tullialueella, alueneri ja ilmatila mukaan lukien, sekä erityisesti sen saapumis- ja poistumispaikoissa tapahtuvasta sellaisten tullirikosten estämisestä, tutkinnasta sekä torjunnasta, jotka kohdistuvat paitsi yhteisön sääntöihin myös kansalliseen lainsäädäntöön, etenkin salakuljetuksen torjuntaa, huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden salakuljetus mukaan lukien, koskevaan lainsäädäntöön,

Poistetaan.

Perustelu

Tämä kappale on turha, kun kyse on yleisesti rikosten torjumisesta aavalla merellä purjehtivissa unionin aluksissa eikä erityisesti tullirikoksista ja tullihallinnosta.

Tarkistus 7
Yleissopimuksen johdanto-osan 4 kappale

KATSOVAT, että huumausaineiden laittoman kaupan torjunnassa on joissakin tilanteissa **tarpeen** ja tehokasta ulottaa **tullin toimet yhteisön tullialueen ulkopuolelle ja erityisesti** aavallemerelle,

KATSOVAT, että rikollisuuden torjunnassa on joissakin tilanteissa **välttämätöntä, tarpeellista** ja tehokasta ulottaa **jäsenvaltioiden toimivaltaisten tulliviranomaisten** toimet aavallemerelle,

Perustelu

Tämä tarkistusehdotus on johdonmukainen johdanto-osan 3 kappaleeseen tehdyn tarkistuksen kanssa.

Tarkistus 8
Yleissopimuksen johdanto-osan 5 kappale

KATSOVAT, että meritse tapahtuvan huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laittoman kaupan lisääntyminen uhkaa vakavasti Euroopan unionin kansalaisten terveyttä ja turvallisuutta,

KATSOVAT, että aavalla merellä Euroopan unionin jäsenvaltioiden lipun alla purjehtivilla aluksilla tehtyjen rikosten määrän lisääntyminen uhkaa vakavasti Euroopan unionin kansalaisten terveyttä ja turvallisuutta,

Perustelu

Huumausaineiden laittoman kaupan lisääntymisen ohella myös muut yhtä vakavat rikokset, joita tehdään jäsenvaltion lipun alla purjehtivilla tai kansalaisuudettomilla aluksilla ja joihin syyllistyneitä ei usein saateta vastuuseen, ovat uhka yhteiskunnalle.

Tarkistus 9

Yleissopimuksen johdanto-osan 6 kappale

KATSOVAT, että Euroopan unionin jäsenvaltioiden välisen yhteistyön erityisten muotojen, **joita on säännelty sekä jäsenvaltioiden sisäisesti että niiden alumeren osalta**, perusteella jäsenvaltion virkamiehillä on valtuudet toimia toisen jäsenvaltion alueella, joissakin tapauksissa ilman ennakkolupaa, ja

KATSOVAT, että Euroopan unionin jäsenvaltioiden välisen yhteistyön erityisten muotojen, **joista määrätään erityisesti Schengenin sopimuksen soveltamisesta 14 päivänä kesäkuuta 1985 tehdyssä yleissopimuksessa maarajojen osalta sekä tullihallintojen keskinäisestä avunannosta ja yhteistyöstä 18 päivänä joulukuuta 1997¹ tehdyssä yleissopimuksessa kaikkien rajojen osalta**, perusteella jäsenvaltion virkamiehillä on valtuudet toimia toisen jäsenvaltion alueella, joissakin tapauksissa ilman ennakkolupaa, ja

Perustelu

Sekä Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen 40 ja 41 artiklassa, jotka koskevat maarajoja, että tullihallintojen keskinäisestä avunannosta ja yhteistyöstä tehdyn yleissopimuksen 20 artiklassa, joka koskee niin maa- kuin meri- ja ilmarajoja, määrätään, että jäsenvaltioiden virkamiehet saavat jatkaa toisen jäsenvaltion alueella sellaisen henkilön takaa-ajoa, joka on tavattu itse teossa suorittamassa jotakin rikosta tai osallisena johonkin rikokseen. Takaa-ajoa saa jatkaa ilman ennalta myönnettyä lupaa, kun toisen jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille ei ole voitu ennakolta ilmoittaa sen alueelle tulemisesta asian erityisen kiireellisyyden vuoksi tai kun toisen jäsenvaltion viranomaiset eivät ole voineet olla ajoissa paikalla takaa-ajon jatkamiseksi.

Tarkistus 10

Yleissopimuksen johdanto-osan 7 kappale

OVAT VAKUUTTUNEITA siitä, että **tullihallintojen** välistä yhteistyötä **huumausaineiden laittoman kaupan** torjunnassa on tehostettava antamalla jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten aluksille suuremmat mahdollisuudet kohdistaa toisen jäsenvaltion aluksiin kiireellisissä tapauksissa välittömiä toimia

OVAT VAKUUTTUNEITA siitä, että **toimivaltaisten viranomaisten** välistä yhteistyötä **aavalla merellä tehtyjen rikosten** torjunnassa on tehostettava antamalla jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten aluksille suuremmat mahdollisuudet kohdistaa toisen jäsenvaltion aluksiin kiireellisissä

¹ EYVL C 24, 23.1.1998, s. 1.

ilman ennakkolupaa siltä osin, kun ei tällä hetkellä ole mahdollista toteuttaa toimia ilman ennakkolupaa aluemerren ulkopuolella,

tapauksissa välittömiä toimia ilman ennakkolupaa siltä osin, kun ei tällä hetkellä ole mahdollista toteuttaa toimia ilman ennakkolupaa aluemerren ulkopuolella,

Perustelu

Tämä tarkistusehdotus on perusteltu, koska se on johdonmukainen yleissopimuksen johdanto-osan 3, 4 ja 5 kappaleeseen tehtyjen tarkistusten kanssa.

Tarkistus 11
1 artiklan a kohta

a) 'aluksella' kaikenlaista uivaa rakennelmaa tai välinettä, joka liikkuu avomerellä ja jota voidaan käyttää rahti- ja/tai henkilökuljetuksiin, mukaan lukien ilmatyynyalukset, muut kuin uppouma-alukset ja vedenalaiset alukset;

a) 'aluksella' kaikenlaista uivaa **alusta**, rakennelmaa tai välinettä, joka liikkuu avomerellä ja jota voidaan käyttää rahti- ja/tai henkilökuljetuksiin, mukaan lukien ilmatyynyalukset, muut kuin uppouma-alukset ja vedenalaiset alukset;

Perustelu

Tekstiä on täsmennetty.

Tarkistus 12
1 artiklan d kohta

d) '**merkityksellisellä rikoksella**' 3 artiklassa **määritellyjä rikoksia**;

d) '**rikoksella**' **sellaisia** 3 artiklassa **tarkoitettuja tahallisia menettelyitä tai tekoja, jotka on määritetty rikoksiksi jäsenvaltioiden tai Euroopan unionin lainsäädännössä**;

Perustelu

Tekstiä on täsmennetty.

Tarkistus 13
1 artiklan e kohdan 1 alakohta

e) '**tulliviranomaisilla**' **tullisääntöjen soveltamisesta vastaavia viranomaisia ja myös muita viranomaisia**, joille on annettu

e) '**toimivaltaisilla viranomaisilla**' **viranomaisia**, joille on annettu tehtäväksi panna tämän yleissopimuksen määräykset

tehtäväksi panna tämän yleissopimuksen määräykset täytäntöön.

täytäntöön, **mukaan lukien jäsenvaltioiden poliisi- ja tulliviranomaiset sekä muilla erityisaloilla lain noudattamista valvovat viranomaiset.**

Perustelu

Muiden tarkistusehdotusten mukaisesti ja ottaen huomioon, että ehdotettu soveltamisala ei rajoitu pelkästään huumausaineiden laittomaan kauppaan liittyviin tullirikoksiin, vaan koskee myös aavalla merellä purjehtivilla aluksilla tehtyjä muita vakavia rikoksia, on syytä ehdottaa, että kaikkien lain noudattamista valvovien viranomaisten on osallistuttava tällaisten rikosten torjuntaan kaikin käytettävissä olevin keinoin.

Tarkistus 14 2 artikla

Euroopan unionin jäsenvaltioiden tulliviranomaisten on kansainvälisen merioikeuden mukaisesti toimittava mahdollisimman suuressa määrin yhteistyössä huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden meritse tapahtuvan laittoman kaupan hävittämiseksi.

Tämän yleissopimuksen tarkoituksena on edistää ja helpottaa jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten, kuten poliisi- ja tulliviranomaisten sekä muilla erityisaloilla lain noudattamista valvovien viranomaisten, operatiivista yhteistyötä ja keskinäistä avunantoa sellaisten 3 artiklassa tarkoitettujen rikosten ehkäisemisessä, paljastamisessa ja tutkinnassa, jotka on tehty aavalla merellä jäsenvaltioiden lipun alla purjehtivissa tai kansallisuutensa menettäneissä aluksissa. Viranomaisten on toimittava kansainvälisen merioikeuden mukaisesti ja niille kansallisissa ja kansainvälisissä säännöksissä sallitun toimivallan rajoissa.

Perustelu

Kyseisen määräyksen soveltamisalaa on laajennettu niin, että se koskee huumausaineiden laittomasta kaupasta vastuuseen saattamista ja sen torjuntaa, mutta myös aavalla merellä jäsenvaltioiden lipun alla purjehtivilla aluksilla tai kansallisuudettomilla aluksilla tehtyjä muita vakavia rikoksia. Tulliviranomaisen ohella jäsenvaltioiden kaikkien toimivaltaisten viranomaisten, jotka valvovat lain noudattamista, olisi osallistuttava tällaisten rikosten torjuntaan kaikin käytettävissä olevin keinoin.

Tarkistus 15 3 artikla

Kunkin jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet määrätäkseen

Kunkin jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat ***lainsäädännölliset tai muut***

omassa lainsäädännössään rikoksiksi teot, jotka on **suoritettu** aluksessa tai muussa vesikulkuneuvossa tai uivassa välineessä, joita ei 4 artiklan mukaisesti ole suljettu tämän yleissopimuksen soveltamisalan ulkopuolelle ja **joissa on kyse jäsenvaltioita sitovissa kansainvälisissä sopimuksissa määriteltyjen huumausaineiden tai psykotrooppisten aineiden hallussapidosta niiden jakelua, kuljettamista, jälleenlaivausta, varastointia, myyntiä, valmistusta tai jalostusta varten, ja tuomitakseen näistä teoista rangaistuksen.**

toimenpiteet määrätäkseen omassa lainsäädännössään rikoksiksi teot, jotka on **tehty tahallisesti aavalla merellä** aluksessa tai muussa vesikulkuneuvossa tai uivassa välineessä, joita ei 4 artiklan mukaisesti ole suljettu tämän yleissopimuksen soveltamisalan ulkopuolelle ja **jotka purjehtivat jäsenvaltion lipun alla tai ovat kansallisuudettomia, siten kun se on määritelty kunkin jäsenvaltion lainsäädännössä, ja silloin kun rikosta käsitellään valtiossa, jossa samantyyppisistä sen lainkäyttövaltaan kuuluvilla alueilla tehdyistä rikoksista säädetty enimmäisrangaistus on vähintään kolmen vuoden pituinen vankeusrangaistus tai vapaudenriiston käsittävä turvaamistoimenpide, ja kun kyseessä ovat seuraavat rikokset:**

- a) huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laitton kauppa,**
- b) huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laitonta kauppaa vastaan tehdyn Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimuksen taulukoissa I ja II lueteltujen, huumausaineiden laittomaan valmistamiseen tarkoitettujen aineiden (lähtöaineiden) kauppa,**
- c) aseiden ja niiden osien, ammusten ja räjähteiden laitton kauppa,**
- d) kulttuuriomaisuuden, mukaan lukien antiikki- ja taide-esineiden laitton kauppa,**
- e) vaarallisten ja myrkyllisten jätteiden laitton kauppa,**
- f) ydinaineiden sekä ydinaseiden, biologisten ja kemiallisten aseiden valmistamiseen tarkoitettujen aineiden ja laitteiden laitton kauppa,**
- g) rajojen yli tapahtuva verollisten tavaroiden laitton kauppa,**
- h) ihmiskauppa,**
- i) maahanmuuttajien salakuljetus,**
- j) varastettujen ajoneuvojen kauppa,**

k) ihmisen elinten ja kudosten laiton kauppa,

l) tuotteiden laiton väärentäminen ja jäljentäminen,

m) ihmisryöstö, henkilöiden ja alusten laiton pidättäminen ja panttivanngiksi ottaminen,

Perustelu

Vuonna 1982 tehdyn Yhdistyneiden Kansakuntien merioikeusyleissopimuksen 92 artiklan mukaisesti alukset saavat käyttää vain yhden valtion lippua ja lukuun ottamatta poikkeustapauksia kuuluvat aavalla merellä lippuvaltion yksinomaiseen lainkäyttövaltaan. Yleissopimuksen 97 artiklan ensimmäisessä kohdassa määrätään, että yhteentörmäyksessä tai muussa merenkulkuonnettomuudessa, johon alus joutuu aavalla merellä ja joka asettaa aluksen palveluksessa olevan henkilön rikosoikeudellisesti tai kurinpidollisesti vastuuseen, rikosoikeudelliseen tai kurinpidolliseen menettelyyn tällaista henkilöä vastaan saa ryhtyä vain lippuvaltion tai sen valtion, jonka kansalainen hän on, oikeus- tai hallintoviranomaisten edessä. Saman artiklan 3 kohdassa määrätään, että minkään muun kuin lippuvaltion viranomaiset eivät saa määrätä alusta pidätettäväksi edes tutkimuksia varten.

Ei siis ole mitään estettä sille, etteivät Euroopan unionin jäsenvaltiot voisi tarvittaessa merioikeusyleissopimuksen mukaisesti sopia tiiviin yhteistyön aloittamisesta rikollisuuden torjumiseksi aavalla merellä ja määritellä tietyt vakavat rikokset (jotka sisältyvät eurooppalaista pidätysmääräystä koskevan 13. kesäkuuta 2002 tehdyn neuvoston puitepäätöksen¹ 2 artiklan 2 kohtaan) sekä sopia asianomaisista toimivaltaa ja lainkäyttövaltaa koskevista säännöistä.

Täten on laillisesti mahdollista, että pyytämällä ennakkoluvan aluksen lippuvaltiolta ja poikkeustapauksissa, kun siihen on pakottavat syyt, ilman ennakkolupaa jonkin jäsenvaltion virallinen alus voi nousta toisen jäsenvaltion lipun alla purjehtivaan tai kansallisuudettomaan alukseen, tarkastaa sen, jos on kohtuullisia syitä epäillä, että aluksella tehdään tässä artiklassa tarkoitettuja rikoksia.

Tarkistus 16
3 a artikla (uusi)

3 a artikla

Oikeushenkilöiden vastuu

1. Kunkin jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että oikeushenkilöt voidaan saattaa vastuuseen 3 artiklassa tarkoitettusta rikoksesta, kun aavalla merellä tapahtuneen rikoksen on

¹ EYVL L 190, 18.7.2002, s. 1.

oikeushenkilön hyväksi tehnyt joko yksin tai oikeushenkilön toimielimen jäsenenä toimien henkilö, jonka johtava asema oikeushenkilössä perustuu

a) valtaan edustaa oikeushenkilöä,

b) valtuuksiin tehdä päätöksiä oikeushenkilön puolesta,

c) valtuuksiin harjoittaa valvontaa oikeushenkilössä.

2. Kunkin jäsenvaltion on 1 kohdassa tarkoitettujen tilanteiden lisäksi toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että oikeushenkilö voidaan saattaa vastuuseen, jos 1 kohdassa tarkoitettu henkilö on laiminlyönyt ohjaus- tai valvontatehtävänsä siten, että oikeushenkilön alaisuudessa toimiva henkilö on voinut syyllistyä 3 artiklassa tarkoitettuun rikokseen oikeushenkilön hyväksi.

3. Mitä 1 ja 2 kohdassa säädetään oikeushenkilön vastuusta ei estä rikosoikeudellisia menettelyjä sellaisia luonnollisia henkilöitä vastaan, jotka syyllistyvät tai yllyttävät 3 artiklassa tarkoitettuun rikokseen tai avustavat siinä.

Perustelu

On syytä varautua tapauksiin, joissa asianosaisena voi olla oikeushenkilö, ja saattaa rikolliset asiaankuuluvaan vastuuseen.

Tarkistus 17
4 artikla

Sota-alukset ja *ei-kaupallisten, virallisten ja julkisten tehtävien suorittamiseen käytettävät* alukset eivät kuulu tämän yleissopimuksen soveltamisalaan.

Sota-alukset, *sotalaivaston apualukset tai muut alukset, jotka ovat valtion omistuksessa tai käytössä*, ja alukset, *joita sillä hetkellä käytetään ainoastaan valtion muihin kuin kaupallisiin tarkoituksiin aavalla merellä*, eivät kuulu tämän yleissopimuksen soveltamisalaan.

Lainsäädäntöehdotuksen soveltamisalan ulkopuolelle jäävien alusten luetteloa on laajennettu.

Tarkistus 18
4 a artikla (uusi)

4 a artikla

Tuomiovalta

1. Kunkin jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet tuomiovaltansa ulottamiseksi aavalla merellä tehtyihin 3 artiklassa tarkoitettuihin rikoksiin, kun

a) rikos on tehty sen lipun alla purjehtivalla aluksella,

b) rikoksen on tehnyt kyseisen jäsenvaltion kansalainen tai henkilö, jolla on vakituinen asuinpaikka kyseisen jäsenvaltion alueella, tai rikos on tehty jonkin kyseisen jäsenvaltion alueelle sijoittautuneen oikeushenkilön lukuun,

c) rikos on tehty kansallisuutensa menettäneellä tai siihen verrattavissa olevalla aluksella,

d) rikos on tehty jonkin toisen jäsenvaltion lipun alla purjehtivalla aluksella.

Tätä toimivaltaa käytetään ainoastaan silloin, kun asiaan puuttuva jäsenvaltio on vastaanottanut etukäteen luvan lippuvaltiolta, tai poikkeustapauksissa ilman ennakkolupaa, jos sen saaminen on tapauksen kiireellisyyden vuoksi mahdotonta, jolloin asiasta ilmoitetaan välittömästi toimivaltaisille viranomaisille.

2. Mitkään tämän yleissopimuksen määräykset eivät oikeuta jäsenvaltiota harjoittamaan toisen valtion alueella sellaista lainkäyttövaltaa tai toteuttamaan sellaisia toimia, jotka kuuluvat toisen valtion oman lainsäädännön mukaisesti yksinomaan sen viranomaisille.

Perustelu

Kunkin jäsenvaltion on määrättävä aavalla merellä purjehtivilla aluksilla tehtyjä rikoksia koskevasta rikosoikeudellisesta toimivallastaan olipa kyse sitten aluksista, jotka purjehtivat sen lipun alla, tai aluksista, jotka purjehtivat toisen jäsenvaltion lipun alla, taikka kansallisuudettomista aluksista.

Tarkistus 19 5 artiklan 1 kohta

1. Jollei **tullihallintojen keskinäisestä avunannosta ja yhteistyöstä tehdystä yleissopimuksesta** muuta johdu, jäsenvaltiot käyttävät yksinomaista tuomiovaltaa sellaisten rikosten osalta, jotka on suoritettu niiden aluemerellä ja sisäisillä aluevesillä, myös silloin kun teot on aloitettu tai ne on ollut tarkoitus saattaa päätökseen toisessa jäsenvaltiossa.

1. Jollei **voimassa olevasta kansallisesta ja kansainvälisessä lainsäädännöstä** muuta johdu, jäsenvaltiot käyttävät yksinomaista tuomiovaltaa sellaisten rikosten osalta, jotka on suoritettu niiden aluemerellä ja sisäisillä aluevesillä, myös silloin kun teot on aloitettu tai ne on ollut tarkoitus saattaa päätökseen toisessa jäsenvaltiossa.

Perustelu

Tullihallintojen keskinäisestä avunannosta ja yhteistyöstä tehdyssä yleissopimuksessa tarkoitettujen tapausten lisäksi on olemassa sellaisia tapauksia, joissa muiden säännösten mukaisesti voidaan tehdä yksinomaista tuomiovaltaa koskeva poikkeus.

Tarkistus 20 6 artiklan 1 kohta

1. Jos on perusteltua aihetta epäillä, että jokin 3 artiklassa tarkoitettu rikos on suoritettu, kukin jäsenvaltio myöntää muille jäsenvaltioille edustamisoikeuden, joka antaa niiden **tulliviranomaisille** kuuluville aluksille tai ilma-aluksille oikeuden toteuttaa toisen jäsenvaltion aluksiin kohdistuvia toimia.

1. Jos on perusteltua aihetta epäillä, että jokin 3 artiklassa tarkoitettu rikos on suoritettu, kukin jäsenvaltio myöntää muille jäsenvaltioille edustamisoikeuden, joka antaa niiden **toimivaltaisille viranomaisille** kuuluville aluksille tai ilma-aluksille oikeuden toteuttaa **aavalla merellä** toisen jäsenvaltion aluksiin kohdistuvia toimia.

Perustelu

Tarkistus on perusteltu soveltuvin osin johdanto-osan 1 kappaleeseen tehdyn tarkistuksen 4 perusteluilla.

Tarkistus 21
6 artiklan 2 kohta

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettua edustamisoikeutta käytettäessä *voivat* viralliset alukset tai ilma-alukset voivat ajaa takaa alusta, pysäyttää sen ja nousta siihen, tarkastaa asiakirjoja, suorittaa aluksella olevien henkilöiden tunnistuksen ja kuulustelun sekä tarkastaa aluksen ja, jos viranomaisten epäilykset saavat vahvistuksen, takavarikoida **huumausaineet**, pidättää vastuullisiksi oletetut henkilöt ja ohjata aluksen lähimpään tai soveliaimpaan satamaan, jossa se pidetään siihen asti, kun se palautetaan valtiolle, jonka lipun alla se purjehtii, samalla kun tälle ilmoitetaan asiasta jos mahdollista etukäteen tai välittömästi jälkeenpäin.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettua edustamisoikeutta käytettäessä **jäsenvaltion** viralliset alukset tai ilma-alukset, **joilla on näihin tehtäviin asianmukainen lupa**, voivat ajaa takaa alusta, pysäyttää sen ja nousta siihen, tarkastaa asiakirjoja, suorittaa aluksella olevien henkilöiden tunnistuksen ja kuulustelun sekä tarkastaa aluksen **ja sen lastin** ja, jos viranomaisten epäilykset saavat vahvistuksen, takavarikoida **rikoksen kohde, ottaa talteen ja hankkia todistusaineisto**, pidättää vastuullisiksi oletetut henkilöt ja ohjata aluksen lähimpään tai soveliaimpaan satamaan, jossa se pidetään siihen asti, kun se palautetaan valtiolle, jonka lipun alla se purjehtii, samalla kun tälle ilmoitetaan asiasta jos mahdollista etukäteen tai välittömästi jälkeenpäin.
Lippujäsenvaltiolle toimitetaan välittömästi yhteenveto kaikkiin todettuihin rikkomuksiin liittyvistä todisteista. Lippujäsenvaltion on ilmoitettava välittömästi vastaanottaneensa nämä tiedot.

Perustelu

Tämä tarkistusehdotus on johdonmukainen useiden muiden asiaa koskevien tarkistusten kanssa, etenkin 3 artiklaan tehdyn tarkistuksen 15 kanssa, jolla laajennetaan yleissopimuksen soveltamisalaa koskemaan huumausaineiden laittomaan kauppaan liittyvien rikosten lisäksi myös muita vakavia rikoksia, joita koskeva luettelo on osa Euroopan unionin säännöstöä ja jotka kuuluvat niihin rikoksiin, joihin syyllistyneet henkilöt voidaan luovuttaa teon kaksoisrangaistavuutta tutkimatta eurooppalaisen pidätysmääräyksen perusteella 13 päivänä kesäkuuta 2002 annetun ja useimmissa jäsenvaltioissa 1 päivänä tammikuuta 2004 voimaan tulevan neuvoston puitepäätöksen edellytysten mukaisesti.

Tarkistus 22
6 artiklan 3 kohta

3. Tätä oikeutta on käytettävä kansainvälisen oikeuden yleisten määräysten mukaisesti.

3. Tätä oikeutta on käytettävä kansainvälisen oikeuden yleisten määräysten, **asianomaisten Euroopan**

unionin määräysten ja tämän yleissopimuksen määräysten mukaisesti.

Perustelu

Toimivaltaa, jolla edustamisoikeutta käytetään sen mahdollistamiseksi, että jäsenvaltion alus voi toteuttaa toisen jäsenvaltion alusta koskevia toimia, on käytettävä kaikkien voimassa olevien asianomaisten määräysten mukaisesti.

Tarkistus 23
7 artiklan 1 kohta

1. Kun on toteutettu 6 artiklan mukaisia toimia, on otettava huomioon, että on tarpeen olla vaarantamatta ihmishengen turvallisuutta merellä tai aluksen ja lastin turvallisuutta ja olla vahingoittamatta lippuvaltion kaupallisia ja oikeudellisia etuja tai kolmansien osapuolten kaupallisia etuja.

1. Kun on toteutettu 6 artiklan mukaisia toimia, **asiaan puuttuvan jäsenvaltion on asianmukaisesti** otettava huomioon, että on tarpeen olla vaarantamatta ihmishengen turvallisuutta merellä tai aluksen ja lastin turvallisuutta ja olla vahingoittamatta lippuvaltion kaupallisia ja oikeudellisia etuja tai kolmansien osapuolten kaupallisia etuja.

Perustelu

Tekstiä on täsmennetty mainitsemalla konkreettinen toimija.

Tarkistus 24
7 artiklan 2 kohta

2. Jos toimia on toteutettu ilman **riittäviä perusteita** niiden suorittamiseen, ne suorittanutta jäsenvaltiota on **joka tapauksessa** pidettävä vastuullisena aiheutetuista vahingoista ja tappioista, **paitsi jos toimet on toteutettu lippuvaltion pyynnöstä.**

2. Jos toimia on toteutettu ilman että niiden suorittamiseen **on perusteita tämän yleissopimuksen mukaisesti**, ne suorittanutta jäsenvaltiota on pidettävä vastuullisena aiheutetuista vahingoista ja tappioista.

Perustelu

Jäsenvaltion on vastattava aiheuttamiensa vahinkojen ja tappioiden korvaamisesta, jos ne aiheutettu perusteettomasti.

Tarkistus 25
7 artiklan 2 a kohta (uusi)

2 a. Asiaan puuttuvan jäsenvaltion on korvattava kaikki luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden

kärsimät menetykset, haitat ja vahingot, jotka ovat aiheutuneet sellaisista asiaan puuttumisen yhteydessä tapahtuneista laiminlyönneistä tai virheistä, joista se on vastuussa.

Perustelu

Asiaan puuttuvan jäsenvaltion vastuu osoitetaan selvästi.

Tarkistus 26
7 artiklan 3 kohta

3. Alusta on pidettävä pidätettynä mahdollisimman lyhyen ajan, ja alus on palautettava lippuvaltiolle tai sen vapaa kulku on sallittava mahdollisimman nopeasti.

3. Alusta on pidettävä pidätettynä mahdollisimman lyhyen ajan, ***jotta merkityksellisiä rikoksia koskeva tutkinta saadaan päätökseen***, ja alus on palautettava lippuvaltiolle tai sen vapaa kulku on sallittava mahdollisimman nopeasti.

Perustelu

Esitetään perusteet aluksen pidättämiselle.

Tarkistus 27
7 artiklan 4 kohta

4. Pidätetyille henkilöille on taattava samat oikeudet kuin kansalaisille, ***erityisesti*** oikeus ***käyttää tulkkia ja saada oikeudellista apua.***

4. Pidätetyille henkilöille on taattava samat oikeudet kuin ***kyseisen asianomaista lainkäyttövaltaa harjoittavan valtion*** kansalaisille ***ja*** oikeus ***oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi 4 päivänä marraskuuta 1950 tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen 6 artiklan ja Euroopan unionin ihmisoikeuskirjan 47 ja 48 artiklan mukaisesti.***

Perustelu

Kaikkien pidätettyjen henkilöiden perusoikeuksia on ehdottomasti kunnioitettava heidän pidätykseensä liittyvistä olosuhteista riippumatta.

Tarkistus 28
7 artiklan 5 kohta

5. Pidätyksen on oltava asiaan puuttuvan jäsenvaltion tuomioistuinten valvonnan alainen ja sen lainsäädännössä vahvistettujen määräaikojen mukainen.

5. Pidätyksen on oltava asiaan puuttuvan jäsenvaltion tuomioistuinten valvonnan alainen ja sen lainsäädännössä vahvistettujen määräaikojen mukainen.
Henkilöt, joiden ei epäillä syyllistyneen rikokseen, on vapautettava välittömästi ja todisteiksi kelpaamaton aineisto on palautettava.

Perustelu

Tämä tarkistusehdotus on johdonmukainen edellisen tarkistuksen kanssa.

Tarkistus 29
8 artiklan otsikko

TUOMIOVALLASTA LUOPUMINEN

**TUOMIOVALLASTA LUOPUMISTA
KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET**

Perustelu

Artiklassa määrätään paitsi mahdollisuudesta, että lippuvaltio luopuu ensisijaisesta tuomiovallastaan, myös muista tapauksista.

Tarkistus 30
8 artiklan 1 kohta

1. Kullakin jäsenvaltiolla on ensisijainen tuomiovalta **aluksiinsa**, mutta se voi luopua siitä asiaan puuttuvan valtion hyväksi.

1. Kullakin jäsenvaltiolla on ensisijainen tuomiovalta **oman lippunsa alla purjehtiviin aluksiin**, mutta se voi luopua siitä asiaan puuttuvan valtion hyväksi.

Perustelu

Tekstiä on täsmennetty.

Tarkistus 31
8 artiklan 2 kohta

2. Asiaan puuttuvan jäsenvaltion on ensimmäisten toimien jälkeen toimitettava mahdollisuuksien mukaan joko telekopiona tai muilla keinoin lippuvaltiolle yhteen veto

2. Asiaan puuttuvan jäsenvaltion on ensimmäisten toimien jälkeen toimitettava mahdollisuuksien mukaan joko telekopiona tai muilla keinoin lippuvaltiolle yhteen veto

kerätystä todistusaineistosta, joka koskee niitä merkityksellisiä rikoksia, jotka on suoritettu. Lippuvaltion on vastattava tähän kuukauden kuluessa ja ilmoitettava, käyttääkö se tuomiovaltaansa vai luopuuko se siitä. Lippuvaltio voi myös pyytää lisätietoja, jos se katsoo sen tarpeelliseksi.

kerätystä todistusaineistosta, joka koskee niitä merkityksellisiä rikoksia, jotka on suoritettu. Lippuvaltion on vastattava tähän kuukauden kuluessa ja ilmoitettava, käyttääkö se **ensisijaista** tuomiovaltaansa vai luopuuko se siitä. Lippuvaltio voi myös pyytää lisätietoja, jos se katsoo sen tarpeelliseksi.

Perustelu

Tekstiä on täsmennetty.

Tarkistus 32 8 artiklan 3 kohta

3. Jos 2 kohdassa tarkoitettu määräaika päättyy ilman että päätöksestä on ilmoitettu, lippuvaltion katsotaan luopuvan tuomiovaltansa käytöstä.

3. Jos 2 kohdassa tarkoitettu määräaika päättyy ilman että päätöksestä on ilmoitettu, lippuvaltion katsotaan luopuvan **ensisijaisen** tuomiovaltansa käytöstä.

Perustelu

Tekstiä on täsmennetty.

Tarkistus 33 8 artiklan 4 kohta

4. Jos valtio, jonka lipun alla alus purjehtii, luopuu ensisijaisen tuomiovaltansa käytöstä, sen on toimitettava hallussaan olevat tiedot ja asiakirjat asiaan puuttuvalle toiselle jäsenvaltiolle. Jos **se** päättää käyttää tuomiovaltaansa, **toisen** valtion on toimitettava **ensisijaista tuomiovaltaa käyttävälle valtiolle** kaikki asiakirjat ja keräämänsä todistusaineisto, rikoksen kohde sekä pidätetyt henkilöt.

4. Jos valtio, jonka lipun alla alus purjehtii, luopuu ensisijaisen tuomiovaltansa käytöstä, sen on toimitettava hallussaan olevat tiedot ja asiakirjat asiaan puuttuvalle toiselle jäsenvaltiolle. Jos **lippuvaltio** päättää käyttää **ensisijaista** tuomiovaltaansa, **asiaan puuttuvan** valtion on toimitettava **sille** kaikki asiakirjat ja keräämänsä todistusaineisto, rikoksen kohde sekä pidätetyt henkilöt.

Perustelu

Tekstiä on muokattu täsmällisemmäksi.

Tarkistus 34
8 artiklan 6 kohta

6. Pidätettyjen henkilöiden luovuttaminen ei edellytä virallista luovuttamismenettelyä; tuomioistuimen antama asianomaista henkilöä koskeva pidätysmääräys tai vastaava asiakirja riittää edellyttäen, että noudatetaan kummankin osapuolen oikeusjärjestyksen peruseriaatteita. Asiaan puuttuvan valtion on todistettava pidätettynä olon kesto.

6. Pidätettyjen henkilöiden luovuttaminen ei edellytä virallista luovuttamismenettelyä; **lippuvaltion** tuomioistuimen antama asianomaista henkilöä koskeva **alkuperäinen** pidätysmääräys tai vastaava asiakirja **tai virallinen jäljennös jommastakummasta riittää tässä tapauksessa ja tapauksissa, joihin sovelletaan eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä 13 päivänä kesäkuuta 2002 tehdyn neuvoston puitepäätöksen¹ mukaista menettelyä** edellyttäen, että noudatetaan kummankin osapuolen oikeusjärjestyksen peruseriaatteita. Asiaan puuttuvan valtion on todistettava pidätettynä olon kesto.

Perustelu

Eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä tehty neuvoston puitepäätös tulee voimaan 1. tammikuuta 2004. Eurooppalaisen pidätysmääräyksen nojalla tehtäviin luovutuksiin sovelletaan kyseistä lainsäädäntöä.

Tarkistus 35
8 artiklan 8 kohta

8. **Tässä yleissopimuksessa määrätty tietojenvaihto suoritetaan pääsääntöisesti jäsenvaltioiden oikeusministeriöiden välityksellä, sanotun rajoittamatta niiden ulkoasiainministeriöiden yleistä toimivaltaa.**

8. **Jokainen jäsenvaltio nimeää oikeusministeriön alaisen keskusviranomaisen, jonka tehtävänä on lähettää, vastaanottaa ja välittää tässä yleissopimuksessa tarkoitettuja tiedonantoja ja joka toimii 24 tuntia vuorokaudessa ympäri vuoden.**

Perustelu

Jokaisen jäsenvaltion on asetettava keskusviranomainen, joka on valmiudessa 24 tuntia vuorokaudessa ympäri vuoden ja jonka tehtävänä on vastaanottaa ja välittää kaikki tiedonannot.

¹ EYVL L 190, 18.7.2002, s. 1.

Tarkistus 36
9 artiklan 1 kohta

1. Jäsenvaltiot sopivat ratkaisevansa tämän yleissopimuksen tulkintaa tai soveltamista koskevat riitansa, myös vahingonkorvauksia koskevat, asianomaisten oikeus- ja ulkoasiainministeriöiden välisillä suorilla neuvotteluilla.

Poistetaan

Perustelu

Jäsenvaltioiden väliset riidat on ratkaistava Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 35 artiklan mukaisesti.

Tarkistus 37
9 artiklan 2 kohta

2. Jos 1 kohdassa tarkoitettua järjestelyä käyttäen ei päästä sopimukseen, Euroopan yhteisöjen tuomioistuimella on toimivalta ratkaista tämän yleissopimuksen tulkintaa tai soveltamista koskevat jäsenvaltioiden väliset riidat, jos riitaa ei ole voitu sopia neuvostossa kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun joku neuvoston jäsenistä on saattanut asian sen käsiteltäväksi.

2. Euroopan yhteisöjen tuomioistuimella on toimivalta ratkaista tämän yleissopimuksen tulkintaa tai soveltamista koskevat jäsenvaltioiden väliset riidat, jos riitaa ei ole voitu sopia neuvostossa kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun joku neuvoston jäsenistä on saattanut asian sen käsiteltäväksi.

Perustelu

Tarkistus on johdonmukainen edellisen tarkistuksen kanssa.

Tarkistus 38
9 artiklan 2 a kohta (uusi)

2 a. Euroopan yhteisöjen tuomioistuimella on toimivalta ratkaista tämän yleissopimuksen tulkintaa tai soveltamista koskevat jäsenvaltioiden ja komission väliset riidat.

Perustelu

On tärkeää ottaa huomioon jäsenvaltioiden ja komission välisten riitojen mahdollisuus.

Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 35 artiklan 7 kohdan mukaisesti Euroopan yhteisöjen tuomioistuimella on toimivalta ratkaista tällaiset riidat.

Tarkistus 39
9 artiklan 3 kohta

3. Euroopan yhteisöjen tuomioistuimella on jäljempänä 4–7 kohdassa vahvistettujen edellytysten mukaisesti toimivalta antaa ennakkoratkaisuja tämän yleissopimuksen tulkinnasta.

3. Euroopan yhteisöjen tuomioistuimella on jäljempänä 4–7 kohdassa vahvistettujen edellytysten mukaisesti toimivalta antaa ennakkoratkaisuja tämän yleissopimuksen tulkinnasta **ja sen täytäntöönpanotoimenpiteiden pätevyydestä ja tulkinnasta.**

Perustelu

Tämä yleissopimuksen toimivuus edellyttää sellaisten soveltamistoimien käyttöönottoa, joiden avulla voidaan toteuttaa tarkasti jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten asianomaiset yhteistyömuodot. Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 35 artiklan 1 kohdan mukaisesti Euroopan yhteisöjen tuomioistuimella on toimivalta antaa ennakkoratkaisuja yleissopimusten täytäntöönpanotoimenpiteiden pätevyydestä ja tulkinnasta.

Tarkistus 40
10 artiklan 1 kohta

1. **Jäsenvaltioiden on hyväksyttävä** tämä yleissopimus **valtiosääntönsä** asettamien vaatimusten mukaisesti.

1. Tämä yleissopimus **jää jäsenvaltioiden hyväksyttäväksi niiden valtiosääntöjen** asettamien vaatimusten mukaisesti.

Perustelu

Yleissopimus jää jäsenvaltioiden hyväksyttäväksi ja tulee voimaan ainoastaan sen hyväksyneiden jäsenvaltioiden osalta, kun vähintään puolet jäsenvaltioista on sen hyväksynyt.

Tarkistus 41
10 artiklan 2 kohta

2. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava **tallettajalle** valtiosääntönsä asettamien vaatimusten mukaisten, tämän yleissopimuksen hyväksymiseksi tarvittavien menettelyjen saattamisesta päätökseen.

2. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava **neuvoston pääsihteerille** valtiosääntönsä asettamien vaatimusten mukaisten, tämän yleissopimuksen hyväksymiseksi tarvittavien menettelyjen saattamisesta päätökseen.

Perustelu

Tallettaja on Euroopan unionin neuvoston pääsihteerä.

Tarkistus 42
10 artiklan 3 kohta

3. Tämä yleissopimus tulee voimaan yhdeksänkymmenen päivän kuluttua siitä päivästä, jona kyseisen muodollisuuden viimeisenä suorittava valtio, **joka on Euroopan unionin jäsen neuvoston antaessa säädöksen tämän yleissopimuksen tekemisestä**, on tehnyt 2 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen.

3. Tämä yleissopimus tulee voimaan **niiden jäsenvaltioiden osalta, jotka sen ovat hyväksyneet**, yhdeksänkymmenen päivän kuluttua siitä päivästä, jona kyseisen muodollisuuden viimeisenä suorittava valtio on tehnyt 2 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen **ja jona vähintään puolet jäsenvaltioista on sen hyväksynyt**.

Perustelu

Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 34 artiklan 2 kohdan d alakohdan mukaisesti yleissopimukset tulevat voimaan (niiden jäsenvaltioiden osalta, jotka ovat ne ratifioineet ja ilmoittaneet siitä neuvostolle), kun vähintään puolet jäsenvaltioista on ne hyväksynyt, jollei yleissopimuksissa toisin määrätä. Tämänhetkisen tilanteen mukaan kahdeksan jäsenvaltion olisi ratifioitava yleissopimus, jotta se tulisi voimaan.

PERUSTELUT

I. JOHDANTO: TULLIRIKKOMUKSIA KOSKEVIIN SYYTETOIMIIN JA LAIN TÄYTÄNTÖÖNPANOON LIITTYVÄ EUROOPAN UNIONIN YHTEISTYÖ

Euroopan talousyhteisön jäsenvaltiot allekirjoittivat Roomassa 7. syyskuuta 1967 yleissopimuksen tullihallintojen keskinäisestä avunannosta. Tätä yleissopimusta kutsutaan EU-kielellä Napolin yleissopimus I:ksi tai vuoden 1967 Napolin yleissopimukseksi.

Yleissopimuksella pyrittiin siihen, että tulliviranomaisten keskinäisen yhteistyön avulla voitaisiin varmistaa tullien ja muiden tuonti- ja vientimaksujen kantamisen tarkkuus sekä tehostaa tullilainsäädäntöön kohdistuvien rikkomusten estämistä, tutkimista ja niihin liittyviä syytetoimia.

Tulliyhteistyö on 7. helmikuuta 1992 allekirjoitetun Maastrichtin sopimuksen ja sen VI osaston voimaantulosta lähtien ollut Euroopan unionin ensisijaisia aloja sopimuksen K.1 artiklan 8 kohdan mukaisesti. Saman artiklan 9 kohdan mukaisesti pidettiin ensisijaisena myös poliisiasiaihin yhteistyötä terrorismin, laittoman huumausainekaupan ja muiden vakavien kansainvälisen rikollisuuden muotojen ehkäisemiseksi ja torjumiseksi, tarvittaessa tietyt tulliasiaihin yhteistyön muodot mukaan luettuina.

Siitä lähtien on tulliyhteistyön tarvetta koskeva oikeusperusta pohjautunut kahteen Euroopan unionin kolmesta peruspilarista:

- a) Euroopan unionin perustamissopimuksen mukaisesti tulliyhteistyöllä pyritään tulli- ja maatalousasioita koskevan yhteisön lainsäädännön oikeaan soveltamiseen;
- b) Euroopan unionista tehdyn sopimuksen VI osaston mukaisesti tulliasioita koskevalla yhteistyöllä pyritään lain täytäntöönpanoon tullirikkomusten yhteydessä. Kyse on siis kansallisiin tullisäännöksiin kohdistuvien rikkomusten paljastamisesta, tutkinnasta ja niitä koskevista syytetoimista sekä yhteisön tullisäännöksiin kohdistuvien rikkomusten rankaisemisesta ja syytetoimista erityisesti rikosoikeudellisten menettelyjen avulla.

Näin ollen oli tarpeen laatia uusi tullihallintojen keskinäistä avunantoa ja yhteistyötä koskeva yleissopimus vuoden 1967 yleissopimuksen ajanmukaistamiseksi yhtenäismarkkinoita ja rutiinitullitarkastusten poistoa sisärajoilta ajatellen sekä ottaen huomioon tulliviranomaisten tärkeän tehtävän järjestäytyneen rikollisuuden torjunnassa Amsterdamissa kesäkuussa 1997 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston hyväksymään järjestäytyneen rikollisuuden torjumista koskevaan toimintasuunnitelmaan liittyvien suositusten mukaisesti¹.

Neuvosto hyväksyi uuden yleissopimuksen Brysselissä 18. joulukuuta 1997², ja se tunnetaan yleisesti nimellä Napolin yleissopimus II.

Tämä yleissopimus tulee voimaan yhdeksänkymmenen päivän kuluttua siitä päivästä, jona kaikki EU:n jäsenvaltiot ovat ilmoittaneet saattaneensa päätökseen valtiosääntöjensä mukaiset menettelyt sopimuksen hyväksymiseksi.

¹ EYVL C 251, 15.8.1997, s. 1.

² EYVL C 24, 23.1.1998, s. 1.

Napoliin yleissopimus I eli vuoden 1967 Napoliin yleissopimus kumotaan Napoliin yleissopimuksen II tullessa voimaan.

Napoliin yleissopimuksen II hyväksymisestä on nyt kulunut miltei kuusi vuotta, mutta ainoastaan kymmenen jäsenvaltiota (Tanska, Ranska, Saksa, Kreikka, Irlanti, Luxemburg, Alankomaat, Espanja, Ruotsi ja Yhdistynyt kuningaskunta) on ratifioinut sen.

Kaikesta huolimatta Ranska, Saksa, Alankomaat, Espanja, Ruotsi ja Yhdistynyt kuningaskunta ovat alkaneet soveltaa yleissopimusta 32 artiklan mukaisesti ennen sen voimaantuloa eivätkä ole odottaneet, että viimeinen jäsenvaltio olisi saanut päätökseen valtiosääntönsä edellyttämät menettelyt.

Tämä merkitsee yksinkertaisesti sitä, että tällä hetkellä toiset jäsenvaltiot soveltavat Napoliin yleissopimusta I ja toiset Napoliin yleissopimusta II niin tullirikkomuksia koskevien syytöimien ja lain täytäntöönpanon kuin yleissopimusten oikeudellisen muodon rajallisella alalla.

On valitettavaa todeta, että vaikka Amsterdamin sopimuksella on luotu perusta Euroopan unionin kehittämiseksi suureksi yhtenäiseksi alueeksi ilman sisärajoja, mikä on helpottanut muun muassa laajamittaisen talousrikollisuuden esteetöntä leviämistä, Euroopan unioni ei kykene luomaan välineitä, joilla voitaisiin taata tämän alueen turvallisuus, eikä ole tähän mennessä löytänyt asianmukaisia mekanismeja ja keinoja järjestäytyneen suurrikollisuuden torjumiseksi.

II. HUUMAUSAINEIDEN LAITTOMAAN KAUPPAAN AAVALLA MERELLÄ SUORAAN TAI VÄLILLISESTI LIITTYVÄT KANSAINVÄLISET YLEISSOPIMUKSET

Tällä hetkellä on voimassa kolme kansainvälistä yleissopimusta, joissa määrätään toimista, joita sopimuspuolten on toteutettava huumausaineiden laittoman kaupan torjumiseksi aavalla merellä.

a) **Montego Bayssa 10 päivänä joulukuuta 1982 allekirjoitettu Yhdistyneiden Kansakuntien merioikeusyleissopimus**

Tämä yleissopimus, jota voitaisiin kutsua "valtamerten perustuslaiksi", on 20. vuosisadan tärkeimpiä oikeudellisia välineitä, koska se sisältää kansainvälisen merioikeuden olennaiset säännöt. Sen on allekirjoittanut 157 valtiota ja ratifioinut yli 138 sopimuspuolena olevaa valtiota, mukaan lukien Euroopan unioni.

Yleissopimuksen mukaan jokaisen rantavaltion täysivaltaisuus ulottuu sen edustalla olevaan merialueeseen enintään 12 meripeninkulman rajaan saakka; tätä aluetta nimitetään aluemereksi. Rantavaltio voi ryhtyä tarpeellisiin valvontatoimiin estääkseen tulli-, vero-, maahanmuutto- ja terveydenhoitolakien ja -määräysten rikkomisen alueellaan tai aluemerellä ja rangaistakseen edellä mainittujen lakien ja määräysten rikkomisen; tätä aluetta kutsutaan lisävyöhykkeeksi, ja se ei saa ulottua 24 meripeninkulmaa kauemmaksi niistä perusviivoista, joista alumeren leveys mitataan. "Talousvyöhyke" on alumeren edustalla sijaitseva alue, jolla rantavaltiolla on täysivaltaiset oikeudet merenpohjan yläpuolisten vesien ja merenpohjan ja sen sisustan elollisten ja elottomien luonnonvarojen

tutkimiseen, hyödyntämiseen, säilyttämiseen ja hoitamiseen. Talousvyöhyke ei saa ulottua 200:aa meripeninkulmaa kauemmaksi niistä perusviivoista, joista aluemerren leveys mitataan.

Rantavaltioille myönnettyjen "lisävyöhykkeitä" ja "talousvyöhykkeitä" koskevien rajallisten oikeuksien mukaisesti millään valtiolla ei voi olla täysivaltaista lainkäyttövaltaa sellaisella aavan meren alueella, joka ei kuulu sen aluemereen.

Aava meri on avoin kaikille sekä ranta- että sisämaavaltioille, ja niiden lipun alla purjehtivilla aluksilla on oikeus liikkua esteettömästi aavalla merellä, ja alukset ovat lippuvaltionsa yksinomaisen lainkäytön alaisia.

On tärkeää korostaa, että yleissopimuksen 108 artiklassa määrätään, että valtioiden tulee toimia yhteistyössä estääkseen huumausaineiden laittoman kaupan aavalla merellä ja että 111 artiklan mukaisesti ulkomaisen aluksen välittömään takaa-ajoon on oikeus ryhtyä silloin, kun rantavaltion toimivaltaisella viranomaisella on pätevät syyt epäillä aluksen rikkoneen valtion lakeja ja määräyksiä. Tällaiseen takaa-ajoon on kuitenkin ryhdyttävä sinä aikana, kun vieras alus tai jokin sen laivaveneistä on takaa-ajavan valtion aluemerellä tai lisävyöhykkeellä, ja takaa-ajoa voidaan jatkaa aluemerren tai lisävyöhykkeen ulkopuolella vain, jos takaa-ajo ei ole välillä keskeytynyt.

b) Wienissä 19 päivänä joulukuuta 1988 tehty Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimus huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laittomasta kaupasta

Yleissopimuksen 17 artiklassa määrätään yhteistyötoimista, joihin sopimuspuolten on ryhdyttävä meritse tapahtuvan laittoman kaupan torjumiseksi. Jos sopimuspuolella on riittävät perusteet epäillä, että alus, joka purjehtii toisen sopimuspuolen lipun alla, on sekaantunut laittomaan huumausainekauppaan, se voi pyytää lippuvaltiolta lupaa nousta alukseen ja tarkastaa se sekä ryhtyä asianmukaisiin toimiin, jos löytyy todisteita sekaantumisesta laittomaan kauppaan. Samoin sopimuspuoli, jolla on riittävät perusteet epäillä, että sen lipun alla purjehtiva alus, tai alus, joka ei käytä lippua, on sekaantunut laittomaan kauppaan, voi pyytää muilta sopimuspuolilta apua estääkseen aluksen käyttämisen tällaiseen tarkoitukseen.

Samoin 17 artiklan 9 kohdassa määrätään sopimuspuolten mahdollisuudesta tehdä kahdenvälisiä tai alueellisia sopimuksia artiklan määräysten tehostamiseksi.

c) Meritse tapahtuvaa laitonta kauppaa koskeva Euroopan neuvoston sopimus, jolla pannaan täytäntöön huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laittomasta kaupasta tehdyn Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimuksen 17 artikla

Vuonna 1988 tehdyn Wienin yleissopimuksen 17 artiklalla pyritään laajentamaan ja täsmentämään Montego Bayssa vuonna 1982 tehdyn yleissopimuksen 108 artiklan liian yleistä soveltamisalaa siten, että luodaan vahva perusta sopimuspuolten käytännön yhteistyölle meritse tapahtuvan huumausaineiden laittoman kaupan lopettamiseksi. Wienin yleissopimuksessa ei kuitenkaan mainita eräitä tärkeitä seikkoja, ja siitä puuttuu tarkat suuntaviivat parhaimman mahdollisen käytännön toteutuksen takaamiseksi. Siksi Wienin yleissopimuksen 17 artiklan 9 kohdassa tarkoitettujen artiklan määräysten tehostamiseksi Euroopan neuvosto teki 31. tammikuuta 1995 tämän sopimuksen, joka tuli voimaan 1. toukokuuta 2000. Sopimuksessa on annettu muun muassa yksityiskohtaiset määräykset asiaan puuttuvan valtion ja lippuvaltiosuhteista, lupamenettelyistä, yleissopimuksen soveltamisalasta jne. Tähän mennessä kuitenkin viidestätoista Euroopan unionin jäsenvaltiosta ainoastaan Itävalta ja Saksa ovat ratifioineet yleissopimuksen.

III. ESPANJAN KUNINGASKUNNAN ALOITE YLEISSOPIMUKSEN TEKEMISEKSI TULLIHALLINTOJEN TOIMESTA TAPAHTUVASTA HUUMAUSAINEIDEN LAITTOMAN KAUPAN TORJUMISESTA AAVALLAMERELLÄ

Espanjan kuningaskunnan aloitteessa on kolme sen soveltamisalaa koskevaa rajoitusta: ensiksikin se on tehty tullihallintojen kannalta katsottuna, toiseksi siinä käsitellään ainoastaan huumausaineiden laitonta kauppaa koskevaa rikosta, kolmanneksi, siinä käsitellään ainoastaan aavalla merellä tapahtuvaa huumausaineiden laitonta kauppaa.

Asianomaisen voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti nykyään kun jäsenvaltion virallinen alus seuraa ja ajaa takaa aavalla merellä tai aavalta mereltä käsin toisen jäsenvaltion lipun alla purjehtivaa alusta, jonka epäillään harjoittavan laitonta huumausainekauppaa, sen ei saa puuttua asiaan ilman lippuvaltion ennakkoon antamaa lupaa. Tästä määrätään hieman epämääräisesti Montego Bayssa vuonna 1982 tehdyn yleissopimuksen 108 artiklassa ja vähän yksityiskohtaisemmin vuonna 1988 tehdyn Wienin yleissopimuksen 17 artiklassa sekä pikkutarkasti 31. tammikuuta 1995 tehdyssä Euroopan neuvoston sopimuksessa, jossa käsitellään edellä mainittua 17 artiklaa.

Tämä ennakkolupaa koskeva vaatimus ja sen hankkimiseen tarvittavan ajan pituus johtaa siihen, että monet huumausaineiden laittoman kaupan torjuntaa koskevat toimet aavalla merellä epäonnistuvat, koska ennakkoluvan odottamiseen käytetään se ratkaiseva aika, joka tarvittaisiin rikoksesta epäillyn aluksen kiinni ottamiseen, ja kun asianmukainen lupa vihdoin on saatu, epäilty alus on jo ehtinyt paeta tai hävittää todisteet rikoksesta, mikä tekee tyhjäksi koko operaation.

Espanjan aloitteen keskeistä tavoitetta on tarkasteltava tätä taustaa vasten. Tavoitteena on tehostaa Euroopan unionin jäsenvaltioiden tullihallintojen välistä yhteistyötä huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laittoman kaupan torjunnassa sallimalla erityisen kiireellisissä tapauksissa jäsenvaltion virallisen aluksen kohdistavan välittömiä toimia toisen jäsenvaltion lipun alla purjehtivaan alukseen ilman toisen jäsenvaltion ennakkolupaa, jos on riittäviä syitä epäillä, että kyseistä alusta käytetään huumausaineiden laittomassa kaupassa.

Tällaisen tilanteen oikeudenmukaiseksi ratkaisemisen kannalta on tärkeää ottaa huomioon, että silloin, kun virallinen alus ajaa omilla aluevesillään takaa alusta, jota epäillään laittomaan huumausainekauppaan liittyvästä rikoksesta, se voi jatkaa takaa-ajoa tilanteen kiireellisyyden vuoksi ilman ennakkolupaa

- a) aavalla merellä Montego Bayn yleissopimuksen 111 artiklan mukaisesti,
- b) toisen jäsenvaltion aluemerellä Napolin yleissopimuksen tultua voimaan.

Kun Napolin yleissopimus II tulee voimaan on mahdollista ja jopa tavallista, että jäsenvaltion virallinen alus, joka ajaa aluevesillään takaa toisen jäsenvaltion alusta, jonka epäillään rikkovan lakia, voi jatkaa takaa-ajoaan ja seurantaansa toisen jäsenvaltion aluevesillä, jos se ei asian kiireellisyyden vuoksi ole ehtinyt hankkimaan ennakkolupaa kyseiseltä jäsenvaltiolta.

Jos muutamme tapahtumapaikkaa siten, että sijoitamme samat alukset aavalle merelle, takaa-ajo on mahdollinen ainoastaan aluksen lippujäsenvaltion antamalla ennakkoluvalla, mikä johtaa useissa tapauksissa operaation epäonnistumiseen asian kiireellisyyden vuoksi.

Jäsenvaltioiden olisi hyväksyttävä, että poikkeustapauksissa jäsenvaltion virallinen alus voisi puuttua aavalla merellä toisen jäsenvaltion lipun alla purjehtivan aluksen asioihin ja hätätilanteissa ilman ennakkolupaa, jos on syytä epäillä alusta rikoksesta, koska tietyissä tilanteissa se on ainoa keino suurrikollisuuden torjumiseksi.

Unionin säännöstössä on sitä paitsi säännöksiä, jotka oikeuttavat jäsenvaltioiden virkamiehiä toimimaan toisen jäsenvaltion alueella poikkeustapauksissa ilman ennakkolupaa.

- a) Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen 40 artiklan mukaisesti sopimuspuolen virkamiehet voivat ylittää toisen sopimuspuolen maarajan ilman ennalta pyydettyä lupaa, jos heidän on asian erityisen kiireellisyyden vuoksi jatkettava rajan toisella puolella sellaisen henkilön tarkkailua, jonka epäillään syyllistyneen johonkin kyseisessä artiklassa tarkoitettuun rikokseen; huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laiton kauppa kuuluu myös kyseisessä artiklassa lueteltuihin rikoksiin.
- b) Napolin yleissopimuksen 20 artiklassa määrätään, että jäsenvaltion tullivirkamiehet, jotka oman maansa alueella ajavat takaa henkilöä, joka on tavattu itse teossa suorittamassa yleissopimuksen 19 artiklassa tarkoitettua rikosta (muun muassa huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laiton kauppa), saavat jatkaa takaa-ajoa toisen jäsenvaltion alueella ilman ennalta annettua lupaa, jos asiasta on ollut mahdotonta ilmoittaa etukäteen sen erityisen kiireellisyyden vuoksi, ja he saavat ylittää tässä tapauksessa erotuksetta niin maarajan, ilmarajan kuin merirajan.

IV. ALOITTEEN ARVIOINTI JA EHDOTETTujen TARKISTUSTEN PERUSTELUT

Edellä kuvatun todellisen tilanteen valossa esittelijän ensimmäinen arvio Espanjan kuningaskunnan aloitteesta on myönteinen, koska aloitteella pyritään rikollisuuden torjumiseen, vaikka sen käsitteleeikin huumausaineiden laittoman kaupan kaltaista rikosta ensisijaisesti tullihallinnon näkökulmasta.

Esittelijä pitää lainsäädäntöehdotuksen sisältöä rohkeana ja edistyksellisenä sekä katsoo, että sen täytäntöönpano voisi olla tärkeää ylikansallisen rikollisuuden torjumisen kannalta ja että sen avulla voitaisiin varmistaa hieman paremmin unionin kansalaisten turvallisuus ja terveys.

Esittelijä haluaa kuitenkin tuoda julki olevansa täysin eri mieltä Espanjan kuningaskunnan valitsemasta oikeudellisesta muodosta eli siitä, että aloite on esitetty yleissopimuksen kaltaisen oikeusvälineen muodossa, vaikka ymmärtääkin siihen mahdollisesti johtaneet poliittiset syyt.

Yleissopimuksen kaltainen oikeudellinen muoto ei vastaa nykyistä Euroopan unionin kehitysvaihetta poliisi- ja rikosoikeudellisia asioita koskevan yhteistyön alalla, joka on edennyt puhtaasta hallitusten välisestä yhteistyöstä jo huomattavan paljon pitemmälle.

On välttämätöntä, että unioni kehittää politiikkojaan yksipuolisten eikä sopimukseen perustuvien oikeudellisten muotojen ja välineiden avulla.

Esittelijä pyytää näin ollen Espanjan kuningaskunnan hallitusta esittämään uuden aloitteen puitepäätöksen muodossa, johon sisällytetään alkuperäisen ehdotuksen sisältö sellaisena kuin Euroopan parlamentti on sen tarkistanut.

Maastrichtin sopimuksen tultua voimaan 22 yleissopimusta tai niihin liittyvää pöytäkirjaa on hyväksytty, mutta kaikki jäsenvaltiot ovat ratifioineet niistä ainoastaan kuusi ja jotkut niistä vasta 5–6 vuoden kuluttua siitä, kun neuvosto on ne hyväksynyt.

Kuinka monta vuotta tarvitaan siihen että tämä yleissopimusta koskeva ehdotus hyväksytään yksimielisesti neuvostossa, jotta toukokuusta 2004 alkaen unionissa olevat 25 jäsenvaltiota voisivat ratifioida sen. Se on joka tapauksessa liian pitkä aika kysymyksissä, jotka koskevat turvallisuutta, jonka toimivuutta unionin kansalaiset vaativat yhä ponnekkaammin.

Näiden yleisten huomioiden jälkeen ja ajatellen, että tapahtumat ovat edelleen aavalla merellä jäsenvaltion virallisen aluksen ja toisen jäsenvaltion lipun alla purjehtivan aluksen välillä, esittelijä katsoo, että useita ehdotuksen sisältöä koskevia kohtia olisi parannettava, ja ehdottaa siksi valiokunnan jäsenten tarkasteltavaksi seuraavia tarkistuksia:

- a) Ajatellen, että oikeudellinen valiokunta antaa asiaa koskevan myönteisen lausunnon, esittelijä ehdottaa tarkistuksia 1 ja 2 tarkoituksenaan saattaa Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 30 ja 32 artiklan kyseisen aloitteen oikeusperustaksi.
- b) Tarkoituksenaan laajentaa yhteistyömuotoja ja toimivaltaisia viranomaisia koskevien määräysten soveltamisalaa esittelijä on ehdottanut osin tarkistusta 1 ja tarkistuksia 4, 5, 7, 10, 13, 14 ja 20. Rikollisuuden torjuntaa koskevaan viranomaisten väliseen yhteistyöhön on otettava mukaan kaikki rikollisuuden torjuntaan osallistuvat tahot eikä pelkästään tulliviranomaiset.
- c) Jotta Euroopan unioni etenisi hieman nopeammin todellisen turvallisuuteen perustuvan alueen luomisessa unionin kansalaisille rikollisuuden torjumisen avulla, esittelijä ehdottaa määräysten soveltamisalan ulottamista huumausaineiden laitonta kauppaa koskevista rikoksista myös moniin muihin rikoksiin, joista tärkeimmät on lueteltu eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä annetun neuvoston puitepäätöksen 2 artiklassa. Esittelijä ehdottaa siksi tarkistuksia 8, 12, 14, 15, 21 ja 26.

Asianomaiset voimassa olevat kansainväliset yleissopimukset eivät voi olla esteenä sille, että unionin jäsenvaltiot yhdistävät voimansa torjuakseen koordinoitusti aavalla merellä purjehtivilla aluksillaan tehtäviä rikoksia antamalla omat toimintasääntönsä kansainvälisen oikeuden mukaisesti.

- d) Euroopan unionin hyväksymien erityyppisten rikosten torjuntaa koskevien muiden oikeudellisten välineiden tavoin on tärkeää varautua myös sellaisiin tapauksiin, joissa oikeushenkilöt ovat osallisina aavalla merellä purjehtivilla aluksilla tehdyissä rikoksissa. Esittelijä ehdottaa siksi tarkistusta 16.
- e) Tarkistuksella 18 pyritään määrittelemään joukko toimivaltaa koskevia kriteereitä syytetoimia ja rikoksiin liittyvien asioiden käsittelyä ajatellen.
- f) Tarkistuksilla 24 ja 25 pyritään määrittelemään selkeästi vastuuperiaate siinä tapauksessa, että asiaan puuttuva jäsenvaltio on aiheuttanut haittaa ja vahinkoa perusteettomilla toimillaan tai laiminlyönneillään. Tarkistuksella 27 pyritään varmistamaan yksiselitteisesti pidätettyjen henkilöiden ihmisoikeudet. Tarkistuksilla 29, 30, 31, 32 ja 33 pyritään parantamaan ja täsmentämään teknisesti tekstiä. Tarkistuksilla 36, 37, 38 ja 39 esittelijä ehdottaa soveltuvin osin Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 35 artiklan mukaisia korjauksia, jotka liittyvät mahdollisiin erimielisyyksiin yleissopimuksen tulkinnasta.

15. maaliskuuta 2004

VÄHEMMISTÖÖN JÄÄNYT MIELIPIIDE

Maurizio Turco ja Marco Cappato työjärjestyksen 161 artiklan 3 kohdan mukaisesti

Espanjan kuningaskunnan aloite yleissopimuksesta tullihallintojen toimesta tapahtuvasta huumausaineiden laittoman kaupan torjumisesta aavalla merellä on tulosta huumausaineiden kieltämiseen liittyvästä pakkomielleestä ja kuvitelmasta, että huumeisiin liittyvät ongelmat voidaan ratkaista laajentamalla tullin ja poliisin valtuuksia. Valiokuntamme on lisäksi päättänyt hyväksyä esittelijän ehdotuksen yleissopimuksen laajentamiseksi muihin rikoksiin, jolloin muillekin lainvalvontaelimille tulisi toimintamahdollisuus.

Tällä aloitteella päätetään vahvistaa edelleen EU:n huumeet kieltävän politiikan keinovalikoimaa (katso huumausaineiden laittoman kaupan torjuntaa koskeva puitepäätös). Käytännössä laivojen takaa-ajaminen Euroopan merillä huumekaupan torjumiseksi johtaa tuloksiin, jotka ovat yhtä merkittäviä kuin tyhjennettäessä merta teelusikalla. Toivon mukaan ei ole enää kauan siihen päivään, jolloin Euroopan hallitukset viimeinkin tajuavat kieltopolitiikan täydellisen haaksirikon ja laillistavat huumausaineet, mikä on ainoa vaihtoehto nykyiselle mafian valvomalle onnettomalle tilanteelle, joka tuomitsee huumeriippuvaiset kuolemaan, lisää rikollisuutta, horjuttaa yhteiskunnan perusteita ja korruptoi politiikkaa.

OIKEUDELLISTEN JA SISÄMARKKINA-ASIOIDEN VALIOKUNNAN LAUSUNTO OIKEUSPERUSTASTA

Puheenjohtaja

Jorge Salvador Hernández Mollar
Puheenjohtaja
Kansalaisvapauksien ja -oikeuksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta
BRYSSEL

Aihe: Seuraavan lainsäädäntöehdotuksen oikeusperusta: Espanjan kuningaskunnan aloite neuvoston päätöksen tekemiseksi yleissopimuksesta tullihallintojen toimesta tapahtuvasta huumausaineiden laittoman kaupan torjumisesta aavallamerellä (C5-0249/2003 – 2003/0816(CNS))

Arvoisa puheenjohtaja

Kansalaisvapauksien ja -oikeuksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta pyysi 16. joulukuuta 2003 päivätyllä kirjeellä tarkistamaan neuvoston päätöksen tekemistä yleissopimuksesta tullihallintojen toimesta tapahtuvasta huumausaineiden laittoman kaupan torjumisesta aavallamerellä koskevan Espanjan kuningaskunnan aloitteen oikeusperustan (C5-0249/2003 – 2003/0816(CNS)).

Työjärjestyksen 63 artiklan 2 kohdan mukaisesti oikeudellisten ja sisämarkkina-asioiden valiokunta on toimivaltainen valiokunta tutkimaan edellä mainitun Espanjan kuningaskunnan aloitteen oikeusperustan pätevyyttä ja asianmukaisuutta.

Edellä mainittu aloite perustuu Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 34 artiklan 2 kohdan d alakohtaan. Asiasta vastaavan valiokunnan esittelijä Marjo Matikainen-Kallström kuitenkin katsoo, että se voisi perustua Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 30 artiklan 1 kohdan a alakohtaan ja 32 artiklaan.

Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan yhteisön toimivaltuuksien muodostamassa järjestelmässä toimenpiteen oikeudellisen perustan valinnan on perustuttava objektiivisiin seikkoihin, jotka voivat olla yhteisöjen tuomioistuimen suorittaman valvonnan kohteena. Tällaisiin seikkoihin kuuluvat erityisesti toimenpiteen tarkoitus ja sisältö¹.

Espanjan kuningaskunnan aloite perustuu näkemykseen, jonka mukaan "tullihallintojen välistä yhteistyötä huumausaineiden laittoman kaupan torjunnassa on tehostettava antamalla jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten aluksille suuremmat mahdollisuudet kohdistaa toisen jäsenvaltion aluksiin kiireellisissä tapauksissa välittömiä toimia ilman ennakkolupaa siltä osin, kun ei tällä hetkellä ole mahdollista toteuttaa toimia ilman ennakkolupaa aluemerren ulkopuolella."

¹ Ks. 23. helmikuuta 1999 annettu tuomio, parlamentti v. neuvosto, asia C-42/97, 36 kohta.

Espanjan kuningaskunnan aloitteen aiheena olevan yleissopimuksen johdanto-osan kappaleissa viitataan kansainvälisen oikeuden säädöksiin, jotka koskevat tullihallintojen keskinäistä avunantoa sekä merioikeutta (johdanto-osan 1 ja 2 kappale).

Espanjan kuningaskunnan aloitteen tavoitteena on Euroopan unionin jäsenvaltioiden tulliviranomaisten välinen yhteistyö, ja siinä todetaan, että niiden on *kansainvälisen merioikeuden mukaisesti toimittava mahdollisimman suuressa määrin yhteistyössä huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden meritse tapahtuvan laittoman kaupan hävittämiseksi* (yleissopimuksen 2 artikla).

Yleissopimuksen 3 artiklassa säädetään jokaisen jäsenvaltion velvollisuudesta hyväksyä "tarvittavat toimenpiteet määrätäkseen omassa lainsäädännössään rikoksiksi teot, jotka on suoritettu aluksessa tai muussa vesikulkuneuvossa tai uivassa välineessä (...) ja joissa on kyse (...) huumausaineiden tai psykotrooppisten aineiden hallussapidosta niiden jakelua, kuljettamista, jälleenlaivausta, varastointia, myyntiä, valmistusta tai jalostusta varten, ja tuomitakseen näistä teoista rangaistuksen".

Yleissopimuksen 6 artiklassa säädetään edustamisoikeudesta toteamalla, että "jos on perusteltua aihetta epäillä, että jokin 3 artiklassa tarkoitettu rikos on suoritettu, kukin jäsenvaltio myöntää muille jäsenvaltioille edustamisoikeuden, joka antaa niiden tulliviranomaisille kuuluville aluksille tai ilma-aluksille oikeuden toteuttaa toisen jäsenvaltion aluksiin kohdistuvia toimia" (yleissopimuksen 6 artiklan 1 kohta).

Yleissopimuksen 7 artiklassa säädetään asioihin puuttumista koskevista takuista toteamalla, että "on tarpeen olla vaarantamatta ihmishengen turvallisuutta merellä tai aluksen ja lastin turvallisuutta ja olla vahingoittamatta lippuvaltion kaupallisia ja oikeudellisia etuja tai kolmansien osapuolten kaupallisia etuja".

Oikeudellisten ja sisämarkkina-asoiden valiokunta päätti edellä esitetyt näkökohdat huomioon ottaen ja oikeusperustoista vastaavan esittelijän François Zimerayn ehdotuksesta kokouksessaan 27. tammikuuta 2004 yksimielisesti¹, että sopiva oikeusperusta on Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 30 artiklan 1 kohdan a alakohta, 32 artikla ja 34 artiklan 2 kohdan b alakohta.

Kunnioitavasti

Giuseppe Gargani

¹ Äänestyksessä olivat läsnä seuraavat jäsenet: Äänestyksessä olivat läsnä seuraavat jäsenet: Giuseppe Gargani (puheenjohtaja), Ioannis Koukiadis (varapuheenjohtaja), Lord Inglewood, Kurt Lechner, Manuel Medina Ortega, François Zimeray, Diana Wallis, Uma Aaltonen, Sir Neil MacCormick ja Roy Perry.